

Hoe vergroenen we de particuliere tuin?

Border in nieuwbouwwijk, lichtend voorbeeld voor bewoners

Nieuwbouwwijken, dáár moet je volgens Dorien Kotterman de kersverse bewoners verleiden om hun tuin groen in te richten. Daarom experimenteert zij samen met een groot aantal partijen met inspiratieborders in de nieuwbouwwijk Melco in Heiloo. Het sociale aspect is daarbij net zo belangrijk als de samenstelling van de border. „Hoe krijg je mensen zover dat ze daadwerkelijk voor die kant-en-klare border kiezen?“

Tekst Miranda Vrolijk | Beeld Lex Salverda

In het Noord-Hollandse Heiloo verrijst op het terrein van de oude melkfabriek Melco een nieuwbouwwijk. De fabriek is vorig jaar gesloopt om ruimte te maken voor 82 nieuwe huizen, zowel koop- als huurwoningen. Alleen de oude schoorsteen herinnert nog aan de bedrijvigheid van weleer. Rondom die schoorsteen zal een zogenaemde BIO-border worden aangelegd: een onderhoudsarme, aantrekkelijke én biodiverse border bestaand uit vaste planten, bollen, heesters en bomen. Die moet de kersverse bewoners verleiden om hun nieuwe tuin groen in te richten met alle voordelen van dien.

Zo makkelijk mogelijk

Drijvende kracht achter dit project is Dorien Kotterman. Zij heeft een zelfstandig adviesbureau op het gebied van een duurzame groene omgeving: De Groene Reiger in Heiloo. „Voorkomen is beter dan genezen, het is veel moeilijker om een tuin die al grijs is te veranderen in groen, dan hem vanaf het begin in te planten“, is haar overtuiging.

Daarom zijn nieuwbouwwijken volgens haar een goed vertrekpunt om samen met bewoners de verstening tegen te gaan. „Door ze vanaf het begin al de mogelijkheden te laten zien van een groene tuin en het hen zo makkelijk mogelijk te maken om voor een plantenborder te kiezen.“

De Melco-vergroening is onderdeel van Groenspoor, een project van Kotterman om een fijnmazig natuurnetwerk aan te leggen, dat ondersteund wordt door provincie Noord-Holland (zie kader). Particuliere tuinen spelen uiteraard ook een belangrijke rol in het verbinden van

groen met ander groen. „Tuinen vormen samen een enorm potentieel.“

Aangejaagd door tuinvereniging Groei&Bloei had ze al gauw het idee om particulieren kant-en-klare borders aan te bieden, die er niet alleen mooi uitzien, maar ook aantrekkelijk zijn voor insecten, kleine zoogdieren en vogels. Tijdens een brainstormsessie met partijen als Branchevereniging VHG en het Clusius College, kwam ze erachter dat er al volop kant-en-klare borders zijn, vooral voor het openbaar groen, zoals Green to Colour van Griffioen. „Waar echter nog een hiaat zit, is de manier waarop we particulieren inspireren en helpen om zo'n border aan te leggen én te onderhouden.“

Enthousiaste projectontwikkelaar

Dat die nieuwe bewoner van Melco best geïnteresseerd is in een beplante tuin, concludeerde Kotterman tijdens een verkoopbijeenkomst van projectontwikkelaar HBB Groep en De Geus Bouw, die samen het project realiseren. Beide waren enthousiast om Kotterman tijdens die bijeenkomst bij makelaar Kuiper en Blom de potentiële bewoners te laten informeren over wat er mogelijk is in de tuin. En hen te bevragen over wat zij als tuinbezitter belangrijk vinden.

„Bewoners gaven aan hun tuin best groen te willen inrichten, maar weten niet waar te beginnen“, aldus Kotterman. Om het de nieuwe tuinbezitter daarom zo makkelijk mogelijk te maken hun goede voornemens in de praktijk te brengen, wordt de voorbeeldborder aangelegd duidelijk zichtbaar op een prominente plek in de wijk.

De border zal op kleur worden inge-

richt met planten die goed zijn voor het insecten- en dierenleven. In het beplantingsplan wordt onder meer rekening gehouden met de wensen van de nieuwe bewoners, die Kotterman al heeft geïnventariseerd. Het project wordt mogelijk gemaakt door alle betrokken partijen waaronder gemeente Heiloo en Melco-ontwikkeling (projectontwikkelaar HBB Groep en de Geus Bouw). De gemeente wordt uiteindelijk eigenaar van het openbaar gebied en is daarmee eindverantwoordelijk voor het onderhoud.

Informeren over klimaatvoordelen

Tot nog toe weinig nieuws onder de zon, zou je kunnen concluderen. Want waarin onderscheidt de BIO-border in Melco zich nu van andere kant-en-klare borders in het openbaar groen? Dat is in alles wat Kotterman en de betrokken partijen eromheen gaan organiseren. Te beginnen met de aanplant. daar wordt een evenement. De nieuwe bewoners ontvangen een uitnodiging om mee te helpen. Al doende krijgen ze informatie over de planten zelf, het inplanten en het onderhoud. „Bovendien draagt het bij aan de saamhorigheid in de nieuwe wijk.“ Ook zullen ze dan geïnformeerd worden over alle voordelen van groen ten opzichte

van bestrating, denk aan klimaatvoordelen en de gezondheidswinst.

Onderhoudshelpdesk

Ook denkt Kotterman aan een helpdesk via Groei&Bloei waar bewoners terecht kunnen met vragen over het onderhoud. „Omdat het daar vaak misgaat, en ik denk aan onderhoudsdagen met elkaar en een workshop die bewoners kunnen

volgen over het onderhoud.“ Een ander idee is om samen met de gemeente, kwekers en hoveniers groenvouchers aan de bewoners beschikbaar te stellen waarmee ze korting op de planten uit de BIO-border kunnen krijgen of korting op een tuinontwerp. „Door het op deze manier aan te bieden én bewoners blijvend te ondersteunen hopen we hen te inspireren om hun tuin te vergroenen.“ <

Groenspoor

De Melco-vergroening is onderdeel van Groenspoor, een project van Kotterman om een groen-sociaal natuurnetwerk aan te leggen binnen en tussen gemeenten. Groenspoor wordt ondersteund vanuit het programma Groen Kapitaal van de provincie Noord-Holland. Binnen Groenspoor staat verbinding van allerlei thema's en op verschillende niveaus, centraal. Allereerst gaat het om het letterlijk verbinden van groen met ander groen, het gaat dan niet om de 'echte' natuurgebieden, maar alle lapjes en strookjes daarbuiten. De vergroening van de Melco-wijk past hier naadloos in volgens Kotterman. De nieuwbouwwijk

ligt tussen de landgoederen Ter Coulster en Willibrordus. De particuliere tuinen zouden deze twee met elkaar kunnen verbinden, mits ze met groen worden ingericht. De tuinen zijn op die manier onderdeel van de landgoederenroute, een project van Groenspoor waarvan ook landgoed Nijenburg onderdeel is. Daarnaast gaat het bij Groenspoor om het verknopen van de baten van groen met maatschappelijke doelen. Denk aan doelen op het gebied van gezondheid, klimaatbestendigheid, participatie en recreatie. Resultaten van Groenspoor zijn bijvoorbeeld de aanleg van vlinder- en bijensporen en een vuilboom-campagne.

Rond de schoorsteen in de nieuwe wijk Melco in Heiloo wordt een border aangelegd die bewoners moet verleiden zo'n zelfde border in hun tuin aan te planten.

De voormalige Melco-fabriek vanuit de lucht gezien. Inmiddels zijn de bedrijfspanden gesloopt.